

DIAKONI – MISJON – misjonsdiakoni

Diakonos hadde i nr. 9 leder om Diakoni og Misjon. Santalen tok opp temaet i leder 9.7. (gjengitt annet sted i dette nr.) Diakon Jarle Kottmann, som f.t. er på språkstudie på Costa Rica, med tanke på arbeide i misjonsfeltene, Sør-Amerika, tar opp i denne artikkel viktige sider av emnet.

Av de mange definisjoner på diakoni velger jeg å gå ut fra Alf B. Oftestads fra hans bok «Kristen i hverdagen», Lutherstiftelsen 1971. Her defineres diakoni som «en alminnelig kristen tjenesteplikt overfor ens neste. Den er alle kristnes livssfare innenfor menigheten og et uttrykk for Kristi And's virke på menneskene gjennom Ord og Sakrament.»

Verken diakoni eller misjon kan grunnlegges i menneskelig nød eller i hendenskap, men kun i det mandat det er gitt av diakoniens og misjonens egen Herre.

Diakonien har sin basis i Guds Ord og sitt utgangspunkt i menigheten. Den er ikke et anleggende utelukkende for diakoner, men alle kristnes innenfor menigheten. Det er med andre ord ikke diakonen alene som skal gjøre gode gjerninger for menigheten, men han skal være med å befordre at alle menighetslemmer er aktive og egasjerte i diakoniens forhold.

Som presten har sin hovedoppgave i å forkynne Guds Ord og forvalte nådens sakramenter, har diakonen sin hovedoppgave i å forkynne menigheten det klart bibelske og uinnskrenkede ansvar overfor Jesu brødre.

Diakoniens ramme er dermed betraktelig utvidet, og diakonens oppgave blir å gjøre hele menigheten til et diakonat hvor omsorgen for nesten er et alles anleggende. Diakoni blir på denne måten et uttrykk for den enkelte kristnes egen godstjeneste. Inspirasjonen og kraften til diakonal innsats må ligge i godstjenesten — og ikke separeres og tillegges våre utmerkede institusjoner. Diakonien må være hold-

ningsdannende og ha hele menigheten som sitt felt.

I Norge har diakonien funnet institusjonene som ett av sine arbeidsredskaper. Uten tvil har mye av diakoniens vesen og tjeneste blitt kanalisert gjennom arbeidet ved institusjonene. Samtidig har institusjonene vært med på å fjerne diakonien fra sin menighetssammenheng og overført ansvaret til den faglige ekspertise. Institusjonene blir selvstendige enheter med egne prester og egne diakoner, og ikke en del av livet til dem som egentlig har ansvaret.

I sin egentlighet er ikke diakoni ekspertise i menneskehjelp, men ofte vil diakonien i sin arbeidsform kreve ekspertise for å kunne yte den beste hjelp. — Intet er godt nok for diakonien, men heller intet er for dårlig. Dette fordi diakoni har sitt utgangspunkt i Kristus. — Han som vil og kan bruke hver den som Han har skjendet troen.

Overføres denne tankegang om institusjoner som et sentralt arbeidsredskap for diakonien, til misjonsmarken, står man overfor et nytt sett av problemer. For det første at institusjoner i seg selv er så kapital- og personellkrevende at de unge kirker selv ikke har anledning til å drive institusjonen. Tradisjonelt sett er dette løst ved at misjonsselskaper og kirker i den rike del av verden har overført kapital og personell for å drive institusjonene i misjonslandene. Dermed blir diakonien i de unge kirker et anleggende for misjonærene, og ansvaret hos menigheten selv forringes. Den mister et sentralt aspekt i det kristne liv.

En for lettvent overføring av institusjonsdiakonien til våre misjonsmarker bærer også i seg et annet problem som kanskje i mindre grad er påaktet — nemlig faren for å arbeide imperialistisk. I sannhet er det kristne budskapet imperialistisk «— Judea og Samaria og like til jordens ender.» Men det kristne budskap er i seg selv ingen kultur eller metode. Visstnok snakkes det om kristne kulturer, hvilket ikke betyr at de er identiske, men at de har sitt felles utgangspunkt, nemlig i Kristus. Derimot er kristendommen i sin kultursammenheng utviklingende og korrigerende. Som norske misjonærer er våre oppgave ved Guds kraft å kalle mennesker til troen, men vi skal ikke gjøre andre folkeslag til nordmenn.

På denne bakgrunn står vi i fare for å gjøre stor synd ved endel av vår misjonsdiakoni. Vi har altfor lett for å fortelle «hvordan det skal gjøres» ut fra vår norske erfaringsbakgrunn. Den diakonale ytring er ikke lenger uttrykk for den lokale menighets ansvar og egne løsninger som har sitt utspring i en evangelisk forståelse av diakoni, men blir en tom transplantasjon av utenlandsk ekspertise og ferdigpakkede løsninger.

Misjonsdiakoni må i første rekke være å gi de unge kirker en rett bibelsk forståelse av hva diakoni er og la dette være en naturlig og sammenhengende del av det kristne budskap. Ved siden av dette må misjonsdiakonien være en stimulans til menigheten om å konkretisere sitt ansvar på deres

DIAKONI OG MISJON

Generalsekretær Svorens leder i Santalen 9. 7. 72

Så lenge det har vært drevet misjon mellom ikke-kristne folkegrupper, har diakonien vært et sterkt innslag i misjonsarbeidet. Kjærlighetens omsorg for hele mennesket har drevet misjonsarbeidet inn i oppgaver som lå urørt i de folk misjonen fikk å arbeide med.

Selv om det har vært både tidskrevende og store økonomiske løft, unnsær misjonen seg ikke for å ta opp de diakonale oppgaver hos de mest invalidiserte og forsømte.

Vi kan nevne spedalskarbeidet, arbeidet for blinde, foruten den alminnelige helseomsorg. Alt ble motivert ut fra evangeliets omsorg for vår lidende bror.

Misjonærene viste en enestående styrke i sitt kall til å gjennomkjemp alle de vanskeligheter det innebar å etablere en slik diakonal tjeneste. Naturlig nok burde dette trekke den diakonale utdannelsen inn i interessefeltet for misjonen. Derfra rekrutterte en også en stor del av de misjonærer som kom til å bære ansvar i misjonsdiakonien.

Til tross for denne nære tilknytning til misjon er det oss bekjent, ingen av de diakonale institusjoner som har opprettet stillinger for misjonsdiakoni. Vi tror dette er en svakhet både for diakoninstitusjonene og for misjonen.

Det er et interessant aspekt at yngre diakoner som innvies til misjonærer, har ytret ønske om å få bære titelen misjonsdiakon på samme måte som teologene blir misjonsprester. Det tyder på en ny vilje til å se den diakonale tjeneste inn i et helhetsperspektiv på misjon.

Midt i de verdifulle tjenester som det diakonale arbeid på misjonsmarkene kan se tilbake på, står det ikke til å nekte at et helhetssyn på kirkens diakoni ofte mangler i de unge kirker. Diakonien består for en stor del i institusjonsdiakoni. Det er i institusjonene den kristne omsorg kommer til uttrykk. Mens den frivillige diakoni på menighetsplanet ikke står så sterkt. Enda dårligere står det til med en ordnet diakonitjeneste på menighetsplanet i unge kirker.

Arsaken til dette tror vi ligger i at de unge kirker ikke har fått opplæringsinstitusjoner som har

gitt den rette evangeliske begrunnelse for diakonien som funksjon i kirken. Skal dette skje, må de som blir misjonærer i misjonens diakonale funksjoner, få motivering for dette allerede i sin utdanning. Dette problem er berørt på lederplass i organet «Diakonos» nr. 9 for Det norske Diakonforbund. Vi vil si oss enig med bladet i at det ikke er tilfredsstillende på lang sikt at misjonsdiakoner bare får en supplerende misjonsskole som tillegg til sin diakonale utdanning. Misjonsproblematikken bør innordnes i hele utdannelsen når det siktes på tjeneste i misjon. Ja, egentlig er det like aktuelt at enhver diakon utdannes med rett forståelse for misjonsdiakoni.

Det er en oppgave å ta opp både innen diakonale utdanningsinstitusjoner, og en oppgave som bør løses i kontakt med misjonsorganisasjoner. Til syvende og sist gjelder det å formidle vår verdifulle evangeliske arv også i synet på diakoni til våre misjonsmarker.

MISJONÆR-DIAKON — MISJONSDIAKON

Generalsekretær Reidar Svoren har i en artikkel i Santalen, gejnngitt i V. L. 12/7, fortalt at de unge diakonene som skal til misjonsmarken ønsker å presisere sin diakonale utdanning i tittelen: Misjonsdiakon.

Dette er interessant.

Jeg kom da til å tenke på at da jeg i «Tibetane-ren», organ for Tibetmisjonen, nr. 1, 1939, skulle presentere de to diakonene som var reist ut, or leserne, brukte jeg tittelen misjonær diakon. Misjonær-diakon Edvin Alfsen, Tibetmisjonens stifter, og misjonær-diskon David Westborg, som ble hans medarbeider.

Etter dette fikk jeg se av Misjonsvennen, at generalsekretær Hjelm Larsen i Misjonsalliansen, tok opp den samme tittel for diakoner i Misjonsalliansens tjeneste. Men det ble nok bare med dette. En svale gjør ingen sommer.

Det er derfor interessant å se at de unge diakonene selv nå ønsker en markering av deres misjonstjeneste i tittelen misjonsdiakon.

Misjonær-diakon, misjonsdiakon. Det sier det samme. Det siste er vel det enkleste.

Kan dette også få betydning på misjonsmarken, som Svoren nevner, bør det følges opp.

Th. Eriksen.

VI FOLDER

VÅRE HENDER

MANEDENS ORD:

«For sine nådegaver og sitt kall angrer ikke Gud på.» Romerne 11, 29.

MANEDENS BØNNEEMNE:

Forbundets og Diakonhjemmets reisevirksomhet.

NA ER DET JUL IGJEN

Ja, slik kunne vi nesten synge i sekretariatet. Her er det nesten helkontinuerlig arbeide med juleheftene. Vi har på langt nær fått inn pengene for siste års hefte før vi står med begge beina midt oppe i et nytt årssalg. Det ligger et veldig arbeide bak dette. I år skal vi også ha all ekspedisjon her. Dette har vi gjort for å kunne tvinge ned utgiftene så langt det er mulig. Og nå kommer jeg til kjernen ved hele JULEHEFTESTRIA: Er vi nødt til dette i år og?

Jeg skulle være den første til å rope et høyt HURRA om vi kunne slippe Juleheftene, men vi er nødt. Heftesalget siste år gav oss ca. 20 000 kr. i inntekt, og likevel kom regnskapet ut ved årsoppgjøret med et underskudd på kr. 9 000,—. Hovedstyret har ikke funnet fram til inntektskilde som kan oppveie dette for 1972.

Det er en realitet at vår organisasjon, i likhet med mange andre kristelige organisasjoner i vårt land strir med økonomien. Organisasjonsvirksomheten stiger stadig og det koster, kravene fra medlemmene er der på større og langt bedre service, og alt dette blir dyrere.

På grunn av dette er derfor Juleheftet også i år en oppgave som vi som organisasjon er nødt til å gå inn for. Jeg vet at medlemene har mange nok oppgaver fra før, og for mange kommer juleheftesalget som en tung byrde. Men jeg vet og at mange forstår vår situasjon, og alle er vi ansvarlige da generalforsamling og representantskap får seg forelagt såvel budsjetter som regnskaper.

Jeg håper derfor at alle også i år slutter opp om heftesalget og vi får få avbestillinger i dagene framover til 25. september.

Se siste side

DIAKONHJEMMETS HOVEDSTYRE

var i mitt oppsett i siste nr. redusert noe, og navnene bringes her på nytt:

Direktør Per Mjelva, formann.

Sokneprest Gunnar Trana, nestformann.

Disponent Georg Chr. Foss.

Distriktslege Harald Borgersen.

Advokat John Elden (Oslo kom. repr.).

Diakon Petter Haugland.

Fru Inga Haugland.

Diakon Karsten Aunevik.

Diakon Peder Halvorsen.

Diakon Ivar Haugsvær (Pers. varamann Kjell-Henrik Henriksen.)

Varamenn:

Forskningsstipendiat Torleiv Austad.

Overlege Arnfinn Engeseth.

Diakon Håkon Johan Finnbakk.

Diakoni — misjon —

forts. fra s. 163

egne premisser og ut fra deres egne behov.

I visse situasjoner vil det være riktig å støtte med kapital til noen prosjekter hvor behovet for hjelp er ubøtelig på andre måter, men prinsipielt skal dette være en oppgave for de unge kirker selv.

Det er stilt spørsmål ved hvorvidt utdannelsesinstitusjonene for diakoner har mestret å gi adekvat utdanning for diakoner som idag er i arbeid på våre misjonsmarker. At de diakoner som idag er i arbeid, gjør dårlig arbeid, kan vel knapt noen hevde. Derimot forteller dette lite om hvorvidt utdannelsene idag er god nok. På enhver misjonsmark i et uland vil det være behov for enhver fagutdanning på et forholdsvis høyt nivå. Dermed vil vel så godt som alle som er utdannet ved våre diakoniskoler være kvalifisert rent faglig sett. Derimot er pr. idag utdannelsen innen misjonsteologi og misjonsstrategisk tenkning grundig forsømt. Dette på tross av at en stor del av norske misjonærer er utdannet ved disse. Feltet misjonsteologi og misjonsstrategi er oppfattet som et spesialfelt for misjonsskolene.

Det er idag uønskelig og kanskje uriktig å opprette en egen linje for misjonsdiakonier ved f. eks. Det norske Diakonhjem. Dette vil være en styrking av den sektortenkning som jeg anser som uheldig for diakoni og misjon. Derimot vil det være naturlig å utvide faget praktisk diakoni til å omfatte tilbud om misjonsseminarer og egne forelesninger i misjonsstrategi. Misjonsteologien vil vel naturlig kunne finne sin plass i innenfor rammen av de øvrige teologiske fag som diakonutdannelsen innebærer. Så snart som mulig bør våre diakoninstitusjoner opprette lektorater i de nevnte fag.

En nærmere kontakt mellom utdannelsesinstitusjonene for diakoni og misjonsorganisasjonene vil heller ikke være å forakte i et forsøk på bringe utdannelsen ytterligere i takt med de behov misjonsmerkene og de unge kirker har.

Det vil være å håpe at dette kan hjelpe til med å plassere og definere diakonien ut fra sin egentlighet og ikke bare ut fra sin faglige ytring.

De norske diakoners -

forts. fra s. 162

Diakonhjemmets styre sitt samtykke til Diakonforbundets organisasjon overensstemmende med de vedtatt statutter. Betingelsene for opptagelse av diakoner ved Diakonhjemmet skulle bli forandret i samsvar dermed. Som sin representant i forbundsstyret valgte Diakonhjemmets styre forstander pastor R e i d a r K o b r o.

Dermed var Diakonforbundets organisasjon en kjensgjerning. Nå gjaldt det at forbindelsen mellom brødrene var levende og varm, så deres forbund kunne bli livskraftig og handledyktig. Broderforbundet omfattet da 82 medlemmer.